

13 Οκτωβρίου: Διεθνής Ημέρα Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών

Διαχείριση Πολλαπλών Φυσικών Κινδύνων σε περίοδο εξελισσόμενης Κλιματικής Κρίσης

Με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών, ο Καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας & Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών **Ευθύμιος Λέκκας** του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αναφέρει ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει παρατηρηθεί σημαντική γεωδυναμική δραστηριότητα (σεισμοί, τσουνάμι, κατολισθήσεις, ηφαίστεια) σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς επίσης και αυξανόμενη εκδήλωση υδρομετεωρολογικών φαινομένων (καύσωνες, παγετοί, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες, κατολισθητικά φαινόμενα) ιδιαίτερα στον Μεσογειακό και Ελληνικό χώρο.

Αφενός οι διεργασίες που εξελίσσονται στο εσωτερικό της Γης, όπως οι σεισμοί, η ηφαιστειακή δραστηριότητα, οι κατολισθήσεις και τα θαλάσσια γεωδυναμικά κύματα (tsunamis) και αφετέρου οι διεργασίες που εξελίσσονται στην επιφάνεια και την ατμόσφαιρα της Γης, όπως οι ακραίες θερμοκρασίες, οι παρατεταμένοι καύσωνες, τα έντονα καιρικά φαινόμενα, οι δασικές πυρκαγιές και οι πλημμύρες, επιφέρουν τεράστιες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ο ευρέως χρησιμοποιημένος όρος «**κλιματική αλλαγή**» ως όρος είναι αδόκιμος, δεδομένου ότι προϋποθέτει αλλαγές κλίματος σε γεωλογικές περιόδους της τάξεως των χιλιάδων ετών, κάτι που έχει συμβεί χιλιάδες φορές κατά την διάρκεια της εξέλιξης της Γης, δηλαδή στα τελευταία 4.6 δις χρόνια. Αντιθέτως, ο όρος «**κλιματική κρίση**» αναφέρεται στην βίαιη διαφοροποίηση των υφιστάμενων υδρομετεωρολογικών συνθηκών, συνδέεται άμεσα με τις γεωδυναμικές διεργασίες και επιταχύνεται από τις ανθρωπίνες παρεμβάσεις και δραστηριότητες, οι οποίες είναι καταλυτικές.

Το βασικό δόγμα της διαχείρισης ενός κινδύνου ή μιας κρίσης, που περιλαμβάνει το προκαταστροφικό (πρόληψη - ετοιμότητα), το συνκαταστροφικό (απόκριση - επέμβαση) και το μετακαταστροφικό (αντιμετώπιση - αποκατάσταση) στάδιο. Το δόγμα αυτό περιπλέκεται σε αφάνταστο βαθμό κατά την διαχείριση **πολλαπλών κινδύνων** και κρίσεων και ταυτόχρονα, δεδομένου ότι οι δράσεις του ενός σταδίου ενός κινδύνου συμπλέκονται με δράσεις άλλου σταδίου διαφορετικού κινδύνου, απαιτείται σύνθετη οργάνωση σε όλο το φάσμα διαχείρισης.

Η εμφάνιση νέων μορφών κινδύνων και κρίσεων, η εκδήλωση περισσότερων ακραίων γεγονότων, η μεγαλύτερη κλίμακα εκδήλωσης καταστροφών και οι παγκόσμιοι κίνδυνοι, η συνθετότητα και πολυπλοκότητα των κινδύνων και κρίσεων, η εμφάνιση κινδύνων κατά την διάρκεια εξελισσόμενων καταστροφών και κρίσεων, οι τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και η συσχέτιση καταστροφών και γεωπολιτικών κρίσεων, είναι οι νέες προκλήσεις που πρέπει να ενταχθούν στον επιχειρησιακό σχεδιασμό για την διαχείριση των προαναφερθέντων κινδύνων και απαιτούν **νέες πολιτικές** στο επίπεδο της **Πολιτικής Προστασίας**.

Η Πολιτεία και οι Επιχειρησιακοί Φορείς πρέπει να προσεγγίζουν και να αξιοποιούν με **σοβαρότητα** την επιστημονική γνώση και πληροφόρηση, σχεδιάζοντας και δρώντας με σταθερό γνώμονα την προστασία του Πολίτη και νομοθετώντας με **μακροπρόθεσμο** όραμα.

Όμως, η διαχείριση των κινδύνων και των κρίσεων, εκτός από την **Πολιτεία**, στηρίζεται εξίσου και σε ακόμα δύο σημαντικά σύνολα: στον **Επιστημονικό κόσμο** και στον **Έλληνα Πολίτη**, που μαζί με την Πολιτεία αποτελούν τους τρεις πυλώνες ενός Ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Σχεδιασμού στην διαχείριση και αντιμετώπιση των ολοένα και αυξανόμενων κινδύνων και καταστροφών.

Ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός όμως θα πρέπει να λάβει απαραίτητως τα νέα δεδομένα που παράχθηκαν μέσω των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για την κλιματική κρίση, τα οποία επιβεβαιώθηκαν και συμβαδίζουν πλήρως με την πρόσφατη έκθεση του Οργανισμού Ηνωμένων.